

Artikler om kameraer har det som historier i "Se og Hør". De handler om de rige/dyre, de berømte eller de slemme/fiascoerne. Man kan også vælge, som en forfatter i et af kendte tyske fotografica blade, at skrive om samtlige variationer inklusiv skift i skruelaceringer ved et bestemt boks-kamera gennem 50 år. I stedet for tog jeg et kamera ud af vitrinen så lidt på navnet, repeterede historien og det blev følgende causeri over:

beirette SL400

Første indtryk, da kameraet efter over 10 år på hylden kom i hånden, var et grimt, kantet, plastik kamera uden kvalitet, men tydelig i samme stil som andre kameraer i sluthalvfjerdsene. Fakta indsamling fra Steimer Fotoliste og Kadlubek:

- * 24 x 36 mm småbilledkamera med SL kassette system typisk 12 billeder
- * Priomatlukker tider B, 1/30, 1/60, ..., 1/125 sek
- * DIN indstilling 15 - 27

- * Objektiv Meritar f=2.8 45 mm fra E. Ludwig (nok nationaliseret VEB) 3 linset
- * Mulighed for lukkeprioriteret automatik. Lukkertid kan vælges ud fra belysningssymboler, blænde indstilles af CdS styret automatik. Kan også styres manuelt bl.a. ved blitz optagelser.
- * Skydertransport af billeder

Kameraet er fremstillet i 1977 eller senere ved VEB Beier i Freital som er en sydlig forstad til Dresden.

Dette kamera var ikke et, som skulle sælges i udlandet for at skaffe valuta til den betrængte økonomi i DDR. Det var snarere et rimelig avanceret kamera for den almindelig borger, som skulle have minder med tilbage fra ferien i partiferiecentret på Rügen, som hun/han havde fået for sit ubetalte overarbejde i arbejdskolonne på fabrikken. Det dukkede ikke op på reklamer i Danmark.

Woldemar Beier havde i 1920'erne startet kameraproduktionen i Freital. Før 2. verdenskrig nåede han at producere den sædvanlige linie af plade- og rullefilmkameraer, men også nogle mere spændende teknisk nyskabende modeller bl.a. et 6x6 cm SLR. Efter krigen, som fabrikken kom uskadt igennem, startede produktionen igen, og oplevede det samme forløb som mange mindre personejede virksomheder. Først under tvang statsmedeje senere hel statsovertagelse med en "passende" erstatning til ejerne, som ikke måtte bruges og dog skulle der betales formueafgift. Beierfamilien valgte ikke at blive ansatte

funktionærer under en partiudnævnt boss, men helt at trække sig, junior fik en grundig teknisk uddannelse (plastik specialist) som han kunne udnytte ikke på familiens tidligere fabrik, men forflyttet til andre statsvirksomheder.

Virksomheden sluttede i 80'erne med at blive en afdeling under det samlede Carl Zeiss kombinat, som også omfattede de andre Pentacon fabrikationssteder i Dresden.

Familien fik formelt virksomheden tilbage i 1989-90, men kameraproduktion var umulig at etablere på det tidspunkt. Selve fabriksområdet er nu en del af sygehuset i Freital.

Beier virksomheden har i hele perioden efter krigen været stedet hvor enkle kameraer blev produceret. Det ydre fulgte tidens mode, det indre var simple objektiver og lukkere. Det var mange modeller med 35 mm film 24x36 i normal patron men også parallelt dertil SL serien med den specielle SL patron eller "kassette". Ud af navnet kan man aflæse at mit kamera var topmodellen i SL serien, idet den enkleste var bokskameratype overtaget fra vennen Pouva også i Freital.

På dette tidspunkt i 70'erne var Beier næste enerådende på området almindelig brugskameraer. Kun CertoSL100 og Pentagon electric var i samme kategori, resten af fabrikationsstederne lavede kamera især til

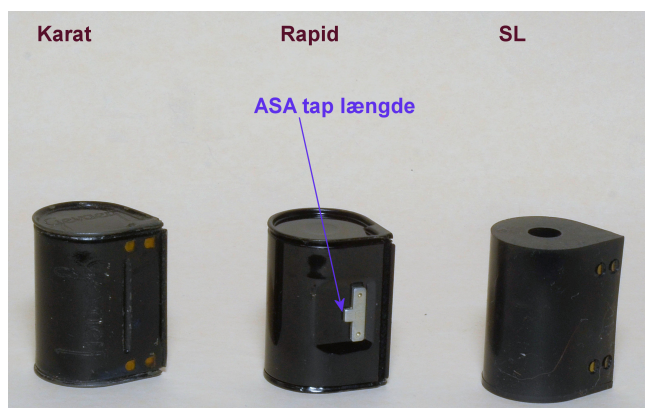
eksport eller hemmelig våbentilbehør.

Og hvad var så SL kassetten?

Vi skal tilbage til 1936. Leica havde fået 35 mm kinofilm frem i lyset som film til småbilledkameraet. Kodak kom med deres kamera Retina og ikke mindste den velkendte filmpatron, som også Leica overtog. Denne patron havde en række særkender eller ulemper. Man skulle fastgøre filmen i opsamlerspølen, der ofte var fast monteret. Når alle billeder var eksponeret skulle den spoles tilbage i patronen. Billedtallet var 20 eller tit 36, så når man afleverede filmen til fremkaldelse og forstørrelser med julebilleder, fik man endelig sommerens optagelser at se. Skulle man uheldigvis komme til at åbne kameraet, blev alle eksponerede billeder ødelagt.

Hvis man i stedet for opsamlende de eksponerede billeder i en lystæt patron, valgte en kortere film og fik filmen styret lige ind opsamlerpatronen, kunne disse ulemper undgås. Robot og Bolta valgte at lave deres helt egne patronen, men de var ikke lige nemme at fylde med råfilm fra standard retinapatronen. Den bedste løsning kom Agfa med i 1936 med Karat patronen (uden indre spole) til filmlængde svarende til 12 billeder 24x36. Egentlig var der stærkt inspireret af Ansco Memo patron fra 1927, Ansco var omkring 1930 blevet opkøbt af Agfa. Agfa leverede selvfølgelig film i Karat patronen. Agfa kom også med en serie af kameraer til denne patron eller kassette. Set i bagspejlet egentlig en virkelig god løsning. Karatserien løb også efter krigen, men blev afløst af modeller til standard patronen omkring 1950. 1963 lancerede Kodak Instamatic kassetten en

plastikhelhed med lager og opsamler billedstørrelse 24x24 mm og kassetten udstyret aflæsbar "hak" for filmhastighed, dermed klar til automatisering. Agfa svarede igen med at hente Karat patronen frem igen og forsyne den med en kodering for filmhastighed og kalde den Rapid kassetten. Sammenlignet med Retinapatronen fik man nemmere filmindlægning, kortere filmlængde og ingen tilbagespoling. sammenlignet med Instamatic større billedformat og fast filmbane i kameraet og ikke i plastikkassette. Ud over Agfa selv kom nogle tyske og japanske firmaer med kamera til Rapid kassetten, men efter nogle få år forsvandt Rapid systemet.

I DDR forsøgte man først at skaffe licens til Rapid, men Agfa ville ikke gå med til det. Politisk forbød partiet så, at man købte licens af Kodak til Instamatic, men tilbage var den gamle Karat patron. Da alle førkrigslicenser og patenter var ophævet efter krigen, kunne Dresden genbruge Karat patronen blot lavet i plastik, altså uden hastighedskodering. Man døbte systemet SL (snell

lade) og Orwo (tidligere Agfa i øst) leverede film i SL kassette.

I dag kan man ikke få film i SL eller Rapid kassetten, men det er nemt at tage en stump råfilm (ca 60 cm) og skubbe den ind kassetten i mørkekammer eller vekselsæk. Dermed er jeg fremme ved afprøvningen af beirrette SL400. Efter at have funder 2 stk 625 Hg knapceller med fuld spænding (1,33V) virkede kameraet perfekt, jeg stillede på 1/60 sek og alle 12 billeder blev korrekt belyst af blændeautomatikken. Jeg er ikke imponeret af billedkvaliteten, men man kan vel ikke forvente den bedre ved en 3 linset Taylor optik.

Og så får kameraet lov til at hvile i vitrinen, indtil mine arvinger overtager det.

Kilder:

1. Steimers Fotoliste PC program
2. Kadlubeks Kamera Katalog
3. Günther Kadlubek Wolfgang Beier: Kameras um Dresden herum